

Színház és Művészet

Ének a buzamezőkről

Móra-premier

(Tasnády Ilona, Rózsahegyi Kálmán és Kiss Ferenc vendégjátékával)

Ének a buzamezőkről a szegedi lámpák előtt... A Mátyások, Ferencek és Etélék visszatértek az otthon-földre, ahol születtek, ahol élnek — és Móra Ferenc is megérkezett megint, aki itt élt és — tovább él. Az élet találkozásai ez a továbbzengő élettel. — Szeged karjaiban Szeged szíve és Szeged szíven Szeged éneké...

És a Szegedről nőtt, a messziségekbe és időtlenségbe nőtt ének kitarulkozott az egész magyar életnek és megfűződve, megcsendülve, megint visszatért a buzamezők tengeréhez, a szegedi tengerhez, ahol az aranyhomok halászája merítik hálójukat a buzaszemek hullámaiba, ahol halászsok lesik viszik és keresik Móra Ferenc tengerparti kincseit... A tengerhez tért vissza a tenger himnusza — és a tenger továbbdalolja Móra Ferenc énekét.

Szeged ünnepe volt ez a szegedi este, a szegedi szív, a szegedi szó és a szegedi emberség ünnepe a színház sötét nézőtérén, ahol derű és mosoly, könny és könny és könny merült meg abban a dalban, ami Móra Ferenc szíve volt, ami Móra Ferenc költészete volt és ami Móra Ferenc embersége volt.

Egy este mámore és sóhaja, emléke és fájdalom, boldog büszkesége és mulhatatlan gyásza, egy este fájó dala és tiszta ünnepe.

Móra Ferenc visszatért.

A buzamezők éneke elindult a szegedi homokról, elindult a szegedi szívekből, ahogy egy költő szívében csendült — és a buzamezők éneke visszatért a buzamezők csendjéhez. Az ének megjárta a Nemzeti Színház pódiumát és most úgy cseng tovább a szegedi estében, mint a harangzúgás. Új tér télt meg a szegedi dallal és új szívek Móra Ferenc szívével. Új tér és új élet a holtan is élő költőnek; az ének a színpadon szól újra és mosollyal és könnyel fonja be Móra Ferenc új életét.

Elmondani ezt a dalt, ami két kötet lélekzö lapjairól szól, — vagy elmondani a dalt, amit új térbe és új életbe mentett a színház? Csak még kevesebb lenne, mint amennyi — áhítatos szívvel és megértő kézzel — belefért a színház meghatározott síkjába. Az éneket dalolni kell, az éneket érezni kell — és nem elmondani néhány gyors perc sürgős mondataival. Új ünnep ebben az ünnepben, hogy a színházról is Móra Ferenc szól, az ő hangja és az ő szíve. Két kötet könnyes himnuszát kellett színpadra vinni, ami kísérteties feladat és felelmetes munkavállalás. Színházi hajlék teremtési a mesélés művészetének, a beszéd illatának és a bensőséges emberség őszinteségének... Felelmetesen visszahőkölő feladat, amire csak két művész, csak két alázatosan és áhítatosan megértő művész vállalkozhat, amilyen Göth Sándor és Rellé Pál volt ennél a munkánál, ami a költő átköltése volt két kötet lélekzö lapjairól a színház meghatározott életébe. A színház művészi mestere és a toll mestere művésze végezte ezt a munkát oly finoman és oly megértően, ahogy Móra Ferenc költészete érdemi és követeli.

Nem a színházismeret, a hajlékony toll és a technikai mesterség sikere ez a munka, de a költő hangjának megérzése és meghangszerezése, — iruk ezeken a hasábocon a Nemzeti színházi premier után. Ha a regény a maga teljességében, egészében és egyedülálló művészetében nem is, de — mégis Móra Ferenc szól a színházról... Göth Sándor és Rellé Pál szinte leküzdhetetlen feladatot vállalt, de a munka megértő és áhítatos volt és a két művész munkája — művészi. Ez az érték hozta meg számukra a bensőséges sikert. És a munkát köszönet illeti, mert új teret és új határt, színházot adott Móra Ferenc énekének.

A regénynek csak egy vonala kerülhetett bele

a színház meghatározott síkjába; a nagy csokorból néhány szál virág... de élön és illatosan. És ami még külön érdem és külön siker, hogy a színház eleven és érintetlen Móra-mondatokat hint szét az olvasónál türelmetlenebb nézőnek...

Az epikus himnuszról engedni kellett, a színházdon inkább a kenyer balladája teljesebb ki drámai foltokban és könnyes hangulatokban, de a színházról is szárnyalva száll és szárnyalva szól az emberség himnusza.

Az emberség himnusza, amely egy életet vitt el Móra Ferenc hajóján.

A Nemzeti Színház előadásának értéke — a megrázó alakítások maradandó során túl — a két- lős volt. Megőrizte és tisztán adta vissza Móra Ferenc megbocsájto mosolyát és megértő könnyét. És a Nemzeti Színház előadása került el Szegedre, ha csak a vezető vonalakban is. Néhány mély drámai hanggal megformált élet, néhány derűsen mosolygó alakítás, — néhány színházi perc, ami örökkévaló.

A nemzeti színházi nagy galériából hozta el N. Tasnády Ilona Etel művészi tisztát és megrázóan megkapó portréját. Színészi pályájának ünnepe csúcspan raijolta meg a magára maradt aszszony alakját, akitől az állam elparancsolta az urát és akinek többé nem adja vissza... Pompásan ívelő egységes vonal ez a színészi alakítás; vannak percei, amelyek oly tiszták és megindítóak, hogy vissza-visszakísértik a nézőt. Megrázóan vádoló panasza, asszonyi hullámszája, elbőrlő viaskodása, egy kivételes művészi munka dokumentumai.

És Ferenc forróan halkszavu emberségének, összezuzott életének, visszakísértő drámájának és felszabaduló önvádjának a magyar színház bőségének hőse: Kiss Ferenc ad maradandó életet. Megrázó drámai feszültség, rendkívüli eszközök és könnyekkel átelt fojtogató sors, — ez az, ami Kiss Ferencet és színházi bronzait a művészi bőségek legelső sorába emeli. Alakítása több, mint élet — művészet.

A nemzeti színházi előadás harmadik tagja — de nem rangban és nem sorrendben —: Rózsahegyi Kálmán. Hány pompás magyar élet ebben a színészi életben, hány teremtes és hány ajándékozás! Most az öreg Mátyás derűjét és humorát hozza, néha úgy, ahogy csak Móra Ferenc tudta. Dirigáló ravasszág, számító föld-áhitat és az aranyhomok csillaga a szavában, — egy-egy nézése és szándéka valóban a szegedi tenger játéka. A nézőtér — elkapva a játék ígézetében —, sokszor és lelkesen köszöntötte a Nemzeti Színház három művészt, akik megértő és megleve- nítő dalosai voltak ennek a szegedi himnusznak.

A pompás trióhoz hozzátartozott még egy negyedik szólam, amit Vaszary Piroska hangolt meg a Szüle alakjában. Fájóan nélkülöztük ezt a magasrendű alakítást, amelynek szépsége még jobban megnőtt, hogy Garami Jolán ezalkalommal nem találta meg a korán megvénült, dohogó, de jószággal dobogó Szüle igazi hangját. Doszto-

Holnapról

kezdve kapható a

YOGHURT ALUDT-TEJ

1 üveg 12 fillér a

Központi Tejcsernok R.-t.

főkejszarnokaiban.

jevszkij színei tárulnak fel Szíritutió szívet szorító hangjaiban és ezt a figurát a szegedi színházdon Solt György vázolta fel — meglepetésszerű eredménnyel. Ez a mélyen halk szavu és drámai mélységekben kitaruló, nyelvben és földrajzban meghatározhatatlan emberség, ez az oroszos ércü arcél megszire esik Solt György színészi egyéniségétől, mégis megrázó hatása jeleneteket formált és fel tudta vázolni az örök fogoly mélységes emberi drámáját. Szabó István is megtalálta Messzi Gyurka hamiskás izét és megint jó figurát talált Fülöp Sándor, Szaplanczay Éva, Mihályi Mária és Zilahy János kaptak még hangot az ünnepi estén.

Mert ünnepi este volt, ami visszahozta és továbbvitte Móra Ferenc holtan is élő költészetét.

Vér György.

HETI MŰSOR:

Vasárnap délután és este: Ének a buzamezőkről. N. Tasnády Ilona, Kiss Ferenc és Rózsahegyi Kálmán fellépésével.

A színházi iroda hírei

Óriási siker kísérte a Nemzeti Színház legkiválóbb művészeinek, N. Tasnády Ilona, Rózsahegyi Kálmán és Kiss Ferenc szenzációs vendégjátékát az Ének a buzamezőkről, Móra Ferenc győztes színpadképében.

Nagyhétén hétfőtől szombatig a színház nem tart előadást.

Rubinstein Erna, a világhírű hegedűművész szombattól husvét hétfő estig a Mimi című remek Fényes Szabolcs-operetiben vendégszerepel. A nagy művésznővel Pataki Juci szubrett, Békassy István, Sziklai József és D'Arigo Kornél lépnek fel.

Fényes Szabolcs, a világhírű zeneszerző személyesen vezényli a Mimi szegedi előadásait.

Ma délután és este rendes helyárrakkal

Ének a buzamezőkről

N. Tasnády Ilona, Rózsahegyi Kálmán és Kiss Ferenc bucsufellépésével.

Nagyszombaton és a húsvéti ünnepeken

MIMI

RUBINSTEIN ERNA, a világhírű hegedűművész a címszerepben.

Viseljünk GFB harisnyát!

megbízható minőség Pollák Testvérektől

Sport és mély gyermekkosci,

legelő csöb a készítőjénél, KALLAI, Kálvária u. 44.

A LEGJABB

REMINGTON-JUNIOR PORTABLE

visszaváltóval, hátsómargóval stb. van felszerelve

ára mégis változatlanul P 285.—

WIRTH és RENGEY^{nél} Széchenyi tér 5.